

ژن و سیاست له نیوه کۆمه‌لگه ناته‌واوه‌کان

مه‌هاباد قه‌رده‌اغی

وته‌ی ده‌روازه:

سیسته‌میک هه‌یه که ئه‌رکه‌کانی به پێی تووخم دابه‌ش کردووه، ناوی لیتاوان کاری ژنانه و کاری پیاوانه. لهو سیسته‌مه‌دا سیاست کاریکی پیاوانه‌یه. له نۆرمه‌کانی کلتوری باوکسالاریدا ژن نابج تووخی ئه‌و ئه‌رکانه بکه‌وی که بۆ ئه‌و دیارینه‌کراون و له سنووری چالاکیه‌کانی ئه‌ودا نین. له نۆرمه‌کانی ئه‌و سیسته‌مه‌دا ژنان لایه‌ق به‌و ئه‌رکانه‌ن که خزمه‌تگوزاریین و، له بواری ژبانی تایبه‌تیدا خزمه‌ت به‌وانی دی ده‌گه‌یه‌نن، ئه‌و ئه‌رکانه‌ی که په‌یوه‌نیدارن به‌ سۆز و هه‌سته‌کانه‌وه، به‌ ژبانی تایبه‌تیه‌وه و به‌ سنووری مال و ده‌ورو به‌ری مال‌ه‌وه، هه‌موو ئه‌و ئه‌رک و کارانه‌ی که ژن ئاراسته‌ی ناوه‌وه‌ی مال و ناوه‌وه‌ی خۆی ده‌کهن، پیاوانیش لایه‌ق به‌و ئه‌رکانه‌ن که گشتین و په‌یوه‌نیدارن به‌ ئاوه‌ز و عه‌قله‌وه، که بیسنوورن و که بره‌ویان له هه‌موو جیگایه‌کدا هه‌یه و، که پیاو ئاراسته‌ی ده‌روه و رووی له ده‌روه‌ی خۆی ده‌کهن، که ئه‌مه‌یان مه‌رجی گه‌شه‌سه‌ندی فیکر و که‌سایه‌تی ده‌بیته‌، به‌ پیچه‌وانه‌ی رووله‌خۆبوون و له ناوه‌وه‌ی خۆبوون که تا راده‌یه‌کی زۆر گه‌شه‌سه‌ندن سنووردار ده‌کات و مرۆ که‌مه‌درفه‌ت ده‌کات.

ئهم کلتوره و نۆرمه‌کانی له هه‌موو شوێنیکی دنیا به‌ پله و راده‌ی جیاواز بره‌وی پێ ده‌دریته و کارایه، به‌لام له کۆمه‌لگه و ولاته دواکه‌وتوو و گه‌شه‌نه‌کردووه‌کاندا پله و ریژه و راده‌که‌ی بلنده و ده‌قاوده‌ق په‌یره‌وی نۆرمه‌کان ده‌کرین و، تیروانینی باو و سه‌پاوی کۆمه‌لگه له‌سه‌ر بناغه‌ی نرخاندنه‌کانی ئه‌و سیسته‌مه‌یه. سیاست که به‌ پێی ئه‌و کلتوره وه‌ک ئه‌رکیکی پیاوانه له قه‌له‌م دراوه، ئیدی لهو کۆمه‌لگه نه‌ریتیانه‌دا به‌ چاوی نوقاوه‌وه په‌یره‌وی ده‌کرین و بی پرسیار و تیروانمان له‌سه‌ری به‌رده‌وام ده‌بن.

نیوه‌کۆمه‌لگه ناته‌واوه‌کان: له ولاته‌کانی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست و له کوردستانی ئیمه‌شدا، که ده‌توانین به‌ زاراوه‌ی (کۆمه‌لگه‌ی زیده‌نه‌ریتی) ناوزه‌دیان بکه‌ین، به‌ هۆی بالاده‌ستی و په‌یره‌ویکردنی ره‌های نۆرمه‌کانی باوکسالاریه‌وه، یه‌ک (کۆمه‌لگه‌ی ته‌واو) له نیۆقه‌ده‌وه له یه‌کتی داده‌بردنی و دوو (نیوه‌ کۆمه‌لگه‌ی ناته‌واو) ی لێ پیکده‌هینن، (کۆمه‌لگه‌ی پیاو) و (کۆمه‌لگه‌ی ژن).

له‌م دوو نیوه‌کۆمه‌لگه ناته‌واوه‌دا به‌ بی چه‌ند و چون هه‌ر ژن و پیاویک ئه‌و ئه‌رکانه راده‌په‌رینن که له سه‌ری سه‌روه سیسته‌میکی نادادپه‌روه‌ر و کۆنه‌خواز، له سه‌ر بناغه‌ی بی‌مافکردن و خه‌سندن و نایه‌کسانی و هتد، رۆله‌کانی دابه‌ش کردووه. ئه‌ندامه‌کانی ئهم دوو نیوه‌کۆمه‌لگه‌یه نه‌ک پیکه‌وه و هاوشانی یه‌کتی، نه‌ک هه‌ردووکیان هاوته‌ریبی یه‌کتی، به‌لکه هه‌ر یه‌ک به‌ جیا و به‌ شیوه‌یه‌کی نارێکو پیک و زیکزاک، به‌ بی هه‌بوونی هیه‌چ ئامانجیک بۆ گه‌شه‌سه‌نه‌ندنی کۆمه‌لگه، هه‌نگاو ده‌نن. هه‌ر یه‌ک له بواری جیاوازی خزیدا تایبه‌تمه‌ندیته‌ی ده‌دریته‌ی و، له کۆمه‌لگه‌ی ژناندا، ژنان ده‌بن به‌ پسپۆری بواری کاره تایبه‌تیه‌کان، بواری خزمه‌تکردنی مال و مندال و میزد، له کۆمه‌لگه‌ی پیاوانیشدا پیاوان ده‌بنه‌ پسپۆری بواره‌ گشتیه‌کان، بواری سیاست و ئابووری و

زانستی و هتد. په یوه نښه کانی نیوان هم دوو کومه لگه یه شیوه یه کی نائاسای به خو یه وه ده گریټ، کومه لگه یه ژنان به چاوی بلندی یه وه ده روانه کار و ټرک و ټنجامی کاره کانی پیاوان، کومه لگه یه پیاوان به چاوی نزمی یه وه ده روانه کار و ټرک و ټنجامی کاره کانی ژنان. ټفسووسی گه ورهش ټه وه یه که ژنان له و نیوه کومه لگه ناته و اوانه دا، خو یانیش به سووک و که م ده روانه خو یان و روللی خو یان و ټنجامی کار و ټرکی خو یان به که م و ناته و او ده بین.

سیاسه ت، ټرکی کی قورخر او:

سیاسه ت، ټرکی که ده چیته خانه ی کاری گشتی یه وه، واته به پیی نورمی سیسته می ناوبر او، کراوه به ټرکی کی پیاوانه. له کومه لگه نه ریټی یکاندا نزمی کی کراوه به مه حال که نیوه کومه لگه یه ژنان خو له قهره ی کاری سیاسه ت بدنه، یان ټندامانی نیوه کومه لگه یه پیاوان خو له قهره ی کاری مال ه وه بدنه. رهنگه جگه له تاک و ته رایه کی ریټی یه، ژن شک نه بریټ له کومه لگه نه ریټی یکاندا که خو ی به ته و او ی بو کاری سیاسی ته رخا ن کردیټ، یان پیاویک خو ی به ته و او ی بو کاری مال ه وه ته رخا ن کردیټ. تیروانیټیک که سه پاره و هو کاری چه قبه ستنی کومه لگه یه له خالی بنه سندا، ټه و گووته نالوژی کی یه یه که گوا یه گوران کاری له و رولانه دا ده بیټه هو ی تی کچوونی شیرازه ی خیزان و کومه ل!

ټم بیټه و تار ی نالوژی کی پایه داره کانی ټه و سیسته مه یه، چونکه له بنه رته دا گوران کاری له و رول و ټرکانه دا ده بیټه هره شه یه کی راسته قینه بو سه ر پایه و ده سه لات و سالاریټی و به رزه وه نښه کانی ټه وان و، ټه وانیس به داهیتانی بیټه ی نالوژی کی و ټا کاری نابه جی، سه رسه ختانه دژ به گوران کاری و دژ به هر شه پو لیک ده وه ستنه وه که بیه و ی جیگور کی به روله کان بکات، یان ناته و او یه کانی ټه و نورمانه ته و او و ساز بکاته وه. به شیوه یه کی ټاسایی، سیاسه ت ټرکی کی بیلا یه نه (نیوتراله)، ژن و پیاو ده توانن ټم روله وازی که ن و هه ردو وکیان وه ک یه که له به رده م گریمانی سه رکه و تن یان سه رنه که و تنی دا له پیاده کردنی ټه و ټرکه دا ده وه ستن. به لام وه ک نه ریټ، ټرکی سیاسه ت به پیاو سپی رده و او و، بیټه ی و باوه که پیاوانی سیاسه ت باز سه رکه و تنو ترن له ژنانی سیاسه ت مه دار.

دنیا ی نو ی، دنیا ی دیموکراسی یه، یان به مانایه کی تر سیسته می نمونه یی (ټایدیال) بو به ریوه بردنی کومه لگه و دامه زراوه کانی ده ولت، سیسته می نو یته رایه تی و هه لېژاردن و راویټه. هر ټه و با یه خه گه وره یه شه و ا له (فوکو یاما) بکات که سیسته می دیموکراسی به دوامو دیل و نمونه یی بزانی بو به ریوه بردنی ولات و ناوی بنیټ (کوټایی میټوو). له مو دیلی دیموکراسی بالاتر و نمونه ییتر بو به ریوه بردنی داموده زگا کانی ده ولت و کومه لگه کان، هیچ نه بی تا ټمرو شک نابری و نه بی نراوه ته وه. له م سیسته مه شدا هه مووان ده بی له هه موو بواره کاندای بکه ر و کاری گه ر بن، هه مووانیش پیویسته له ټنجامه کان و ده ستنکه و ته کاندای به هره مه ند بن. بو گه شه دان به م مو دیلی کار کردنه، بو هر کار و ټرکی که هه ردو و تووخمی ناو کومه لگه پیویستن و کارایی و کاری گه ریټی هه ردو وکیان پیکه وه هاوکیشه ی یه کسان ی و دادپه روه ری و ماف و ټرک، که هاوکیشه یه کی گرنکی کومه لگه یه مه دنین، هاوسه نگ ده که ن.

ژن و سیاسه ت له روزه لاتی ناوه راسته دا:

له گوره پانی سیاسه تی ولاتانی روزه لاتی ناوه راسته دا به گشتی، ده کری بلیم ریټه ی به شداری ژنان له ژیر سفردایه. مه به ست له زار او هی (ریټه ی ژیر سفر)، ټه وه یه که ته نانه ت ټه و ریټه که مه ی ژنان که له سه ر شانوی سیاسه تده ده بینرین و له باشترین حال ته دا ریټه که ی له 3% تیتاپه ریټ (که ټه ویش له کوردستانی ټیمه یه)، به لام له م دوخه شدا ژنان به شداری سیاسه ت نین، به لکه به کار هی تراون بو مه به ستنی سیاسی، که ټه مه ش ریټه که له ژیر پله ی سفردا راده گریټ.

ژنانی کارا له سیاسه تده ټه وانه ن که ده نگیان بییستر ی، نه ک ته نها به رهنگ بییترین. ټه وانه ن که ټامانجیان هه بی، نه ک ته نها بکرین به ټامانج، ټه وانه ن که کاری گه ر بن له گورینی بارودوخی ژنانی ټه و ولاته دا که کاری تی دا

دهكەن، نەك تەنھا بەكارھێنراوین لە لایەن حیزبەكانەو و ھەمیشە بە بوونی ئەوان لە ناو پارلەمان و حكومەتدا نكۆلی لە رەوشی نائاسایی ژنان و بیکاریگەریتیان لە ناو كۆمەلگەدا بكریت.

لایەق و نالایەق لە رۆلی ژن لە سیاسەتدا:

لایەق ئەوھێ ژنان كارا و کاریگەربن لە سیاسەتدا، نالایەق ئەوھێ كە ھەمیشە كارتێكراو و بیکاریگەری بن و بۆ مەبەستی سیاسی بەكارھێنرابن .

لایەق ئەوھێ ژنانی بواری سیاسەت خاوەنی بێر و بۆچوون بن، خاوەنی كەسایەتی و کاریگەری بن، زمانیکی رەوانیان ھەبێ بۆ گوزارەكردن ، لە سەر نارهواییەكان بێدەنگ نەبن، لەسەر مافەكانی خۆیان سازش نەكەن، سوور بن لەسەر ئەو رایانەیی خۆیان كە گوزارە لە بەرھەوێشەو بەردنی كۆمەلگە دەكات و بە قسەیی ئەوانی دی، كە دژ بە بەرژەوھندییەكانی ژنانن، ھەلنەخەلەتین.

نالایەق ئەوھێ ژنانی بواری سیاسەت بیریان بەتال بێت و بۆچوونیان نەبێت و ھەمیشە چاوەڕوانی ئەوھ بن چییان پێ دەگوتریت بۆ وتەو و مێشکیان لە لایەن پیاوانی حیزبەكانیانەو پێ دەكریتەوھ لە بۆچوونی پیاوسالارانە و ھەر ھەمان قەوانی ئەوان بەدەنەوھ.

نالایەق ئەوھێ كە ئەو ژنانە پەپەرھەو بیکاریکی بێ چەندوو چوونی فەرمانەكانی سەرھوھ بن و، ئەو جیگەھییە كە لە پەرلەمان و لە حكومەت و لە دام و دەزگاکاندا گرتوووانە بەفیرۆی بدەن و ھیچ رۆلێکیان لە گۆرانکارییەكاندا نەبێت و، ھیچ کاریگەرییەکییان لەسەر رەوش و رپالیتهی ژن نەبێت.

لایەق ئەوھێ، سیاسەت بە عەقل بكریت نەك بە دل. ژنان بە تواناییەو و بە باوھەبەخۆبوونەو خوازیاری ئەو جیگەھە بن كە ناوھندی بریاردانن. لەوێشدا دەبێ زمانی ژن زمانیکی کاریگەر و پێشكەوتنخوازنە و مافخوازنە بێت و تەنھا گوێگەر و قایل نەبێ بە ھەموو شتێ كە دەگوترێ و لە بەرژەوھندی ژندا نییە.

ژنی كورد لە جامخانەیی سیاسەتی كوردیدا:

لە ھەردوو قۆناغی پێش و پاش راپەریندا ژنان كەم و زۆر ھاتوونەتە ناو گۆرەپانی سیاسەتەوھ. لە پێش راپەریندا لە رێكخستەكانی ناوشاردا و لە بواری ئەو خەباتەیی كە ناوی نرابوو (خەباتی ژێرزەمینی) و، وەك تەتەری نیوان خەباتی شاخ و خەباتی شار کاریان دەكرد. لە دواي راپەریندا بواری رەخساوتر بوو بۆ ئەوھیی بە شیوھییەكی بەرفراوانتر و لە ھەموو بواریكدا كە پێشتر فەرھام نەبوو، بگەونە كاركردن. بەلام ، كاركردنی ژنان لە سیاسەتدا ھەر زوو لە لایەن حیزبەكانەو قۆزرایەو بۆ بەكارھێنانیان بۆ ئامانجی بچووك و پەتیی پارتایەتی و بێبەھرەكردنیان لە ئەنجامی ئەو خەباتە دووردیژەیی كە لە پێش راپەریندا كەردبوویان و قوربانییان بۆ دابوو، كە دەبووایە دەستكەوتەكانی راپەرین بۆ ئەمانیش بێت و بەھەری لێ وەرگرن. دەبووایە لە پەرلەمانیكدا كە دواي راپەرین دامەزرا رێژەییەكی بەرچاوی ژن بووایە و، ئەو ژنانەش بوونایە كە دەتوانن کاریگەرییان ھەبێ و دەنگیان ھەبێ و تەنھا ملكەچ و بەلێبێژ نەبن.

قۆناغی نوێی كوردستان، كە لە دواي راپەرینەوھ دەستیپێكرد و وینەییەكی دەخواست كە ناوی لێ بنریت دیموكراسی و وردە وردە بێرۆكەیی كۆمەلگەیی مەدەنی زاھ نیو كۆمەلگەوھ و دەسەلاتدارانیش بۆ ئەوھیی بانگەشەیی نوێخوازی بگەن و وا بخەنە روو كە خوازیاری دیموكراسی و كۆمەلگەیی مەدەنین و، ئەم پڕۆسانەش بە بێ بەشداری ژن مانا نادن، بۆیە ھاتن ژنێان وەك بووكەشووشە لە جامخانەكانی سیاسەتدا دانا و، بەوھش لاف و گەزافیان بۆ دیموكراسی و كۆمەلگەیی مەدەنی بڵند بووھوھ. ئەفسوس ژنانیش زۆر جار دەچنە ژێر باری ئەو رۆلە بووكەشووشەییانەیی كە پێیان دەدریت.

چەندایەتی ژن لە سیاسەتدا:

كە رێكخراوەكانی ژنانی سەر بە پارتەكان بانگەشە بۆ خۆیان دەكەن ژمارەیی ئەندامەكانی خۆیان دەگەھەننە پەنجا ھەزار و سەد ھەزار و زیاتریش، ئەمەش مانای ئەوھیی ژمارەییەكی زۆری ژنان ھاتوونەتە ناو بواری سیاسەتەوھ. بەلام لە نزیکەیی شەش ملیۆن كوردی دانیشتووی باشووری كوردستان، كە لای كەم سی

میلیۆنیاں ژنن و، هیچ نه بیټ یه ک ملیۆنیاں له ته مهنی یاساییدان ، له جووتی حکومت! و په رله مانیکي له میژه هه لږ یردراودا! به و هه موو ئه ندامه ژنانه ی که سهر به هه ردوو حیزبی دهسه لاتدارن! ته نها پینچ ئه ندامی په رله مان و، دوو وه زیری ژن هه یه!! ئه م ژنانه ی که له ناو دهسه لاتدان ئه گهر (دهسه لاتیان هه بوایه) و، ئه گهر ته نها 1% ی توانای خو یان بو کیشه ی ژن ته رخان کردبا، له م دوانزه سالی رابردووه ی دهسه لاتداریتیاندا هیچ نه بیټ ژماره ی ژنیاں ده کرد به دوو ئه وهنده و گورانیکیان به سهر ئه م چه نده یه تیه چه قبه ستووه دا ده هیتا که له دوا ی راپه رینی به هاری 1991 هوه هه تا ئه مرۆ هه ر وه کو خو یه تی و هیچ گوانیکي به سهر نه هاتووه.

چلۆنایه تی ژن له سیاسه تدا:

دباره چه نده یه تی گرنگی و بایه خی خو ی هه یه و چونکه له سیسته میکی دیموکراسیدا بریاره کان ده خریته دهنگدانه وه ، ژماره ی دهنگ به نده به چه نده یه تی نویتنه ره کانی هه ر تویت و گروپیکه وه بو یه کلا کردنه وه ی بریار له سهر هه ر پیشناریکی ئاراسته کراو. وه ک بینیمان له چه نده یه تیدا ژنی کورد له سیاسه تدا هه ژاره، به لام ئاخو وه ک چلۆنایه تی چۆن له گه ل سیاسه تدا بوو به روو ده بیته وه؟

ئهو ژنانه ی که گه شتوونه ته په کانی دهسه لات له کوردستاندا ته نها ئه وانن که ئه ندامی هه ردوو حیزبی دهسه لاتدارن. له بهر ئه وه ی هه ردوو حیزبی دهسه لاتدار خاوه نی پرۆژه ی پیشکه و تنخوازانه و دیموکراتیانه و مه ده نیانه نین، بایه خیکی ئه وتو یان بو ژنان و گه شه دان به توانای ژنان و، بیرازی کومه لایه تی نییه، چلۆنایه تی بیر کردنه وه ی ژنانی سیاسه تباری ئه ندامیشیان به هه مان ئاراسته یه. ئه وه ی له گه ل بهر ژه وهندی حیزبه که یدا و یکنه که ویت، با بو ژن و پرسی ژن جیی بایه خیش بیټ، ئه مان گرنگی پی ناده ن. ته نها له کاتیکدا دهنگیان ده بیستریټ که له پرسی ژن بدوین، کاتی فه رمان له سه ره وه ی حیزبه وه درابیت و ئه مانیش وه ک ئه ندام به بی چهند و چوون جیبه جیی ده که ن.

نمونه یه کی هه ره زه ق له م بواره دا ده کری ئه و گورانکارییه شه کلیه بیټ که له په رله مانی کوردستاندا له یاساکاندا کران. که هه ندیک له ئه ندامانی ژن له په رله مانی سوید ، تهنگیان به نیچیرقان بارزانی، سه روکی حکومتی هه ولیر هه لچنی و فشاریان بو هیتا، کاتی سه ردانی سویدی کرد، بو ئه وه ی یاسای کونه په رستانه ی بیمانای شه ره فشورین ، ئه وه ی که به زمانی به عس پی ده گوترا (غسل العار)، له یاساکانی کوردستاندا لا ببریټ، به لینی پیدابوون که گورانکاری له یاساکاندا بکات. له گه رانه وه یدا بو کوردستان ده سته جی حیزب سیناریوی نووسی و، رۆله کانی به سهر ئه ندامه ژنه کانی په رله مان، به ریکخراوی ئافره تانی کوردستان و ریکخراوه کانی تری ژنان دابه ش کرد و، به ئاماده بوونی سه روکی حکومت ئه ندامه ژنه کانی په رله مان و ریکخراوه کان رۆله کانی خو یانیاں گیرا و، نیچیرقان بارزانی له وتاره که یدا ئه وه ی ئاشکرا کرد که فشاری ده ره وه یان زور له سهر بووه. له م نمونه یه دا چلۆنایه تی دهسه لاتی ژنانی ناو دهسه لاتمان بو ده رده که ویت. ته نانه ت ئه و گورانه شه کلیه بچووکه ش که له یاسادا کرا و، ته نها به مه ره که بی سهر کاغه ز مایه وه له میژوودا بو ژنانی ناو دهسه لات تۆمار ناکریټ، به لکه بو نیچیرقان بارزانی تۆمار ده کریټ. له 2003/08/23 یشدا له هه ولیر کۆنفرانسیک له ژیر دروشمی (دهسه لات دانه وه به ئافره ت) ئه نجام درا. له م کۆنفرانسه شدا به ئاشکرا ده تتوانی بزانی سیناریو نووس کیه و بو ریک له م سات و کاتدا سه روکی حکومت ده یه ویت (بیگومان هه ر به قسه، نه ک به کرده وه!) دهسه لات بداته وه به ژن.

ئه نجام:

سیاسه ت ره نگه ئه کتیفترین که نال و گرنگترین بیټ بو ئه وه ی له میانه یه وه گورانکاری دروست بکه ی. بارودۆخی ژن نه ک هه ر پیوستی به گورانکارییه، به لکه پیوستی به سه رله نو ی بنیاتانه وه یه. ژن نه ک هه ر پیوسته خو ی بگورئ، به لکه پیوسته تیروانینی دنیا ش بو خو ی بگوریت. ئه م گورانکارییه ش له خو را نایه ته دی، به لکه به به شداریکردن. ژن پیوسته له بینر و بیسه ری سیاسیه وه بگورئ بو ئه کتویری سیاسی. بو

ئەوھى كارىگەر دەبىت وەك چۆنايەتى و وەك چەندايەتتەش لەناو سىياسەتدا جىگە بگرىت. پىويستە سەنگى سىياسى خۆى ھەبىت و بە ماناى وشە سىياسەتمەدار بىت، نەك سىياسەتمەدارەكان بە كەيفى خۆيان بىبزوئىن. وەك چەندايەتى پىويستە بە گوئىرەى رېژەى ژن لە دانىشتواندا، لە دەسەلات و لە سەرۆكايەتى دامودەزگاكاندا بوونى ھەبىت. وەك چلۇنايەتتەش، پىويستە بىرکەرەوھ بىت، مەرجىشە ئاراستەى بىرکردنەوھى پىشكەوتنخوازنە و يەكسانىخوازنە بىت.

دوا وتە:

لە ھەر كۆمەلگەيەكدا نىوھى ئەندامەكانى دابراڭن يان دابرىنراڭن لە سىياسەت، ئەو كۆمەلگەيە نىوھە و ناتەواوھ، ئەو سىياسەتەشى كە پەيرەوى دەكرىت نىوھە و ناتەواوھ، ئەنجامى كار و خەباتى سىياسى ئەو كۆمەلگەيەش ئەنجامىكى نىوھە و ناتەواو دەبىت.

ژنان وەك پىاوان بۆ كارى سىياسى دەشىن، پىاوان وەك ژنان بۆ كارى ناوماڭ دەشىن. ھەموو ئەو ئەركانەى كە لە ناو ماڭدا، لە دەزگاكاندا، لە دەولەتدا ھەن كارى بىلايەنن و بە ژنان و پىاوان دەكرىن. كارو ئەركەكان نىوترالڭن، ئەوھە مرۆفەكانن كە بە پىئى توخم و بە نارەوايى دابەشيان دەكەن.

...

30-08-2003

ستۆكھۆلم